ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 01/അധ്യായഃ 14

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | സ്കന്ധഃ 01

വ്യാസേന ഗൃഹസ്ഥധർമവർണനമ്

സൂത ഉവാച

ദൃഷ്ട്വാ താമസിതാപാങ്ഗീം വ്യാസശ്ചിന്താപരോഽഭവത് .

കിം കരോമി ന മേ യോഗ്യാ ദേവകന്യേയമപ്സരാഃ .. 1 ..

ഏവം ചിന്തയമാനം തു ദൃഷ്ട്വാ വ്യാസം തദാപ്സരാഃ .

ഭയഭീതാ ഹി സഞ്ജാതാ ശാപം മാ വിസൃജേദയമ് .. 2 ..

സാ കൃത്വാഥ ശുകീരൂപം നിർഗതാ ഭയവിഹ്വലാ .

കൃഷ്ണസ്തു വിസ്മയം പ്രാപ്തോ വിഹങ്ഗീം താം വിലോകയൻ .. 3 ..

കാമസ്തു ദേഹേ വ്യാസസ്യ ദർശനാദേവ സങ്ഗതഃ .

മനോഽതിവിസ്മിതം ജാതം സർവഗാത്രേഷു വിസ്മിതഃ .. 4 ..

സ തു ധൈര്യേണ മഹതാ നിഗ്രഹ്ണന്മാനസം മുനിഃ .

ന ശശാക നിയന്തും ച സ വ്യാസഃ പ്രസൃതം മനഃ .. 5 ..

ബഹുശോ ഗൃഹ്യമാണം ച ഘൃതാച്യാ മോഹിതം മനഃ .

ഭാവിത്വാന്നൈവ വിധൃതം വ്യാസസ്യാമിതതേജസഃ .. 6 ..

മന്ഥനം കുർവതസ്തസ്യ മുനേരഗ്നിചികീർഷയാ .

അരണ്യാമേവ സഹസാ തസ്യ ശുക്രമഥാപതത് .. 7 ..

സോഽവിചിന്ത്യ തഥാ പാതം മമന്ഥാരണിമേവ ച .

തസ്മാച്ഛുകഃ സമുദ്ഭൂതോ വ്യാസാകൃതിമനോഹരഃ .. 8 ..

വിസ്മയം ജനയൻബാലഃ സഞ്ജാതസ്തദരണ്യജഃ .

യഥാധ്വരേ സമിദ്ധോഽഗ്നിർഭാതി ഹവ്യേന ദീപ്തിമാൻ .. 9 ..

വ്യാസസ്തു സുതമാലോക്യ വിസ്മയം പരമം ഗതഃ .

കിമേതദിതി സഞ്ചിന്ത്യ വരദാനാച്ഛിവസ്യ വൈ .. 10 ..

തേജോരൂപീ ശുകോ ജാതോഽപ്യരണീഗർഭസമ്ഭവഃ .

ദ്വിതീയോഽഗ്നിരിവാത്യർഥം ദീപ്യമാനഃ സ്വതേജസാ .. 11 ..

വിലോകയാമാസ തദാ വ്യാസസ്തു മുദിതം സുതമ് .

ദിവ്യേന തേജസാ യുക്തം ഗാർഹപത്യമിവാപരമ് .. 12 ..

ഗങ്ഗാന്തഃ സ്നാപയാമാസ സമാഗത്യ ഗിരേസ്തദാ .

പുഷ്പവൃഷ്ടിസ്തു ഖാജ്ജാതാ ശിശോരുപരി താപസാഃ .. 13 ..

ജാതകർമാദികം ചക്രേ വ്യാസസ്തസ്യ മഹാത്മനഃ .

ദേവദുന്ദുഭയോ നേദുർനനൃതുശ്ചാപ്സരോഗണാഃ .. 14 ..

ജഗുർഗന്ധർവപതയോ മുദിതാസ്തേ ദിദൃക്ഷവഃ .

വിശ്വാവസുർനാരദശ്ച തുമ്ബുരുഃ ശുകസമ്ഭവേ .. 15 ..

തുഷ്ടുവുർമുദിതാഃ സർവേ ദേവാ വിദ്യാധരാസ്തഥാ .

ദൃഷ്ട്വാ വ്യാസസുതം ദിവ്യമരണീഗർഭസമ്ഭവമ് .. 16 ..

അന്തരിക്ഷാത്പപാതോർവ്യാം ദണ്ഡഃ കൃഷ്ണാജിനം ശുഭമ് .

കമണ്ഡലുസ്തഥാ ദിവ്യഃ ശുകസ്യാർഥേ ദ്വിജോത്തമാഃ .. 17 ..

സദ്യഃ സ വവൃധേ ബാലോ ജാതമാത്രോഽതിദീപ്തിമാൻ .

തസ്യോപനയനം ചക്രേ വ്യാസോ വിദ്യാവിധാനവിത് .. 18 ..

ഉത്പന്നമാത്രം തം വേദാഃ സരഹസ്യാഃ സസംഗ്രഹാഃ .

ഉപതസ്ഥുർമഹാത്മാനം യഥാസ്യ പിതരം തഥാ .. 19 ..

യതോ ദൃഷ്ടം ശുകീരൂപം ഘൃതാച്യാഃ സമ്ഭവേ തദാ .

ശുകേതി നാമ പുത്രസ്യ ചകാര മുനിസത്തമഃ .. 20 ..

ബൃഹസ്പതിമുപാധ്യായം കൃത്വാ വ്യാസസുതസ്തദാ .

വ്രതാനി ബ്രഹ്മചര്യസ്യ ചകാര വിധിപൂർവകമ് .. 21 ..

സോഽധീത്യ നിഖിലാന്വേദാൻ സരഹസ്യാൻസസംഗ്രഹാൻ .

ധർമശാസ്ത്രാണി സർവാണി കൃത്വാ ഗുരുകുലേ ശുകഃ .. 22 ..

ഗുരവേ ദക്ഷിണാം ദത്ത്വാ സമാവൃത്തോ മുനിസ്തദാ .

ആജഗാമ പിതുഃ പാർശ്വം കൃഷ്ണദ്വൈപായനസ്യ ച .. 23 ..

ദൃഷ്ട്വാ വ്യാസഃ ശുകം പ്രാപ്തം പ്രേമ്ണോത്ഥായ സസമ്ഭ്രമഃ .

ആലിലിങ്ഗ മുഹുർഘ്രാണം മൂർധ്നി തസ്യ ചകാര ഹ .. 24 ..

പപ്രച്ഛ കുശലം വ്യാസസ്തഥാ ചാധ്യയനം ശുചി .

ആശ്വാസ്യ സ്ഥാപയാമാസ ശുകം തത്രാശ്രമേ ശുഭേ .. 25 ..

ദാരകർമ തതോ വ്യാസഃ ശുകസ്യ പര്യചിന്തയത് .

കന്യാം മുനിസുതാം കാന്താമപൃച്ഛദതിവേഗവാൻ .. 26 ..

ശുകം പ്രാഹ സുതം വ്യാസോ വേദോഽധീതസ്ത്വയാനഘ .

ധർമശാസ്ത്രാണി സർവാണി കുരു ഭാര്യാം മഹാമതേ .. 27 ..

ഗാർഹസ്ഥ്യം ച സമാസാദ്യ യജ ദേവാൻപിതൄനഥ .

ഋണാന്മോചയ മാം പുത്ര പ്രാപ്യ ദാരാന്മനോരമാൻ .. 28 ..

അപുത്രസ്യ ഗതിർനാസ്തി സ്വർഗോ നൈവ ച നൈവ ച .

തസ്മാത്പുത്ര മഹാഭാഗ കുരുഷ്വാദ്യ ഗൃഹാശ്രമമ് .. 29 ..

കൃത്വാ ഗൃഹാശ്രമം പുത്ര സുഖിനം കുരു മാം ശുക .

ആശാ മേ മഹതീ പുത്ര പൂരയസ്വ മഹാമതേ .. 30 ..

തപസ്തപ്ത്വാ മഹാഘോരം പ്രാപ്തോഽസി ത്വമയോനിജഃ .

ദേവരൂപീ മഹാപ്രാജ്ഞ പാഹി മാം പിതരം ശുക .. 31 ..

സൂത ഉവാച

ഇതി വാദിനമഭ്യാശേ പ്രാപ്തഃ പ്രാഹ ശുകസ്തദാ .

വിരക്തഃ സോഽതിരക്തം തം സാക്ഷാത്പിതരമാത്മനഃ .. 32 ..

ശുക ഉവാച

കിം ത്വം വദസി ധർമജ്ഞ വേദവ്യാസ മഹാമതേ .

തത്ത്വേന ശാധി ശിഷ്യം മാം ത്വദാജ്ഞാം കരവാണ്യലമ് .. 33 ..

വ്യാസ ഉവാച

ത്വദർഥേ യത്തപസ്തപ്തം മയാ പുത്ര ശതം സമാഃ .

പ്രാപ്തസ്ത്വം ചാതിദുഃഖേന ശിവസ്യാരാധനേന ച .. 34 ..

ദദാമി തവ വിത്തം തു പ്രാർഥയിത്വാഥ ഭൂപതിമ് .

സുഖം ഭുംക്ഷ്വ മഹാപ്രാജ്ഞ പ്രാപ്യ യൗവനമുത്തമമ് .. 35 ..

ശുക ഉവാച

കിം സുഖം മാനുഷേ ലോകേ ബ്രൂഹി താത നിരാമയമ് .

ദുഃഖവിദ്ധം സുഖം പ്രാജ്ഞാ ന വദന്തി സുഖം കില .. 36 ..

സ്ത്രിയം കൃത്വാ മഹാഭാഗ ഭവാമി തദ്വശാനുഗഃ .

സുഖം കിം പരതന്ത്രസ്യ സ്ത്രീജിതസ്യ വിശേഷതഃ .. 37 ..

കദാചിദപി മുച്യേത ലോഹകാഷ്ഠാദിയന്ത്രിതഃ .

പുത്രദാരൈർനിബദ്ധസ്തു ന വിമുച്യേത കർഹിചിത് .. 38 ..

വിണ്മൂത്രസമ്ഭവോ ദേഹോ നാരീണാം തന്മയസ്തഥാ .

കഃ പ്രീതിം തത്ര വിപ്രേന്ദ്ര വിബുധഃ കർതുമിച്ഛതി .. 39 ..

അയോനിജോഽഹം വിപ്രർഷേ യോനൗ മേ കീദൃശീ മതിഃ .

ന വാഞ്ഛാമ്യഹമഗ്രേഽപി യോനാവേവ സമുദ്ഭവമ് .. 40 ..

വിട്സുഖം കിമു വാഞ്ഛാമി ത്യക്ത്വാഽഽത്മസുഖമദ്ഭുതമ് .

ആത്മാരാമശ്ച ഭൂയോഽപി ന ഭവത്യതിലോലുപഃ .. 41 ..

പ്രഥമം പഠിതാ വേദാ മയാ വിസ്താരിതാശ്ച തേ .

ഹിംസാമയാസ്തേ പതിതാഃ കർമമാർഗപ്രവർതകാഃ .. 42 ..

ബൃഹസ്പതിർഗുരുഃ പ്രാപ്തഃ സോഽപി മഗ്നോ ഗൃഹാർണവേ .

അവിദ്യാഗ്രസ്തഹൃദയഃ കഥം താരയിതും ക്ഷമഃ .. 43 ..

രോഗഗ്രസ്തോ യഥാ വൈദ്യഃ പരരോഗചികിത്സകഃ .

തഥാ ഗുരുർമുമുക്ഷോർമേ ഗൃഹസ്ഥോഽയം വിഡമ്ബനാ .. 44 ..

കൃത്വാ പ്രണാമം ഗുരവേ ത്വത്സമീപമുപാഗതഃ .

ത്രാഹി മാം തത്ത്വബോധേന ഭീതം സംസാരസർപതഃ .. 45 ..

സംസാരേഽസ്മിന്മഹാഘോരേ ഭ്രമണം നഭചക്രവത് .

ന ച വിശ്രമണം ക്വാപി സൂര്യസ്യേവ ദിവാനിശി .. 46 ..

കിം സുഖം താത സംസാരേ നിജതത്ത്വവിചാരണാത് .

മൂഢാനാം സുഖബുദ്ധിസ്തു വിട്സു കീടസുഖം യഥാ .. 47 ..

അധീത്യ വേദശാസ്ത്രാണി സംസാരേ രാഗിണശ്ച യേ .

തേഭ്യഃ പരോ ന മൂർഖോഽസ്തി സധർമാ ശ്വാശ്വസൂകരൈഃ .. 48 ..

മാനുഷ്യം ദുർലഭം പ്രാപ്യ വേദശാസ്ത്രാണ്യധീത്യ ച .

ബധ്യതേ യദി സംസാരേ കോ വിമുച്യേത മാനവഃ .. 49 ..

നാതഃ പരതരം ലോകേ ക്വചിദാശ്ചര്യമദ്ഭുതമ് .

പുത്രദാരഗൃഹാസക്തഃ പണ്ഡിതഃ പരിഗീയതേ .. 50 ..

ന ബാധ്യതേ യഃ സംസാരേ നരോ മായാഗുണൈസ്ത്രിഭിഃ .

സ വിദ്വാൻസ ച മേധാവീ ശാസ്ത്രപാരം ഗതോ ഹി സഃ .. 51 ..

കിം വൃഥാധ്യയനേനാത്ര ദൃഢബന്ധകരേണ ച .

പഠിതവ്യം തദേവാശു മോചയേദ്ഭവബന്ധനാത് .. 52 ..

ഗഹ്ണാതി പുരുഷം യസ്മാദ്ഗൃഹം തേന പ്രകീർതിതമ് .

ക്വ സുഖം ബന്ധനാഗാരേ തേന ഭീതോഽസ്മ്യഹം പിതഃ .. 53 ..

യേഽബുധാ മന്ദമതയോ വിധിനാ മുഷിതാശ്ച യേ .

തേ പ്രാപ്യ മാനുഷം ജന്മ പുനർബന്ധം വിശന്ത്യുത .. 54 ..

വ്യാസ ഉവാച

ന ഗൃഹം ബന്ധനാഗാരം ബന്ധനേ ന ച കാരണമ് .

മനസാ യോ വിനിർമുക്തോ ഗൃഹസ്ഥോഽപി വിമുച്യതേ .. 55 ..

ന്യായാഗതധനഃ കുർവന്വേദോക്തം വിധിവത്ക്രമാത് .

ഗൃഹസ്ഥോഽപി വിമുച്യേത ശ്രാദ്ധകൃത്സത്യവാക് ശുചിഃ .. 56 ..

ബ്രഹ്മചാരീ യതിശ്ചൈവ വാനപ്രസ്ഥോ വ്രതസ്ഥിതഃ .

ഗൃഹസ്ഥം സമുപാസന്തേ മധ്യാഹ്നാതിക്രമേ സദാ .. 57 ..

ശ്രദ്ധയാ ചാന്നദാനേന വാചാ സൂനൃതയാ തഥാ .

ഉപകുർവന്തി ധർമസ്ഥാ ഗൃഹാശ്രമനിവാസിനഃ .. 58 ..

ഗൃഹാശ്രമാത്പരോ ധർമോ ന ദൃഷ്ടോ ന ച വൈ ശ്രുതഃ .

വസിഷ്ഠാദിഭിരാചാര്യൈര്ജ്ഞാനിഭിഃ സമുപാശ്രിതഃ .. 59 ..

കിമസാധ്യം മഹാഭാഗ വേദോക്താനി ച കുർവതഃ .

സ്വർഗം മോക്ഷം ച സജ്ജന്മ യദ്യദ്വാഞ്ഛതി തദ്ഭവേത് .. 60 ..

ആശ്രമാദാശ്രമം ഗച്ഛേദിതി ധർമവിദോ വിദുഃ .

തസ്മാദഗ്നിം സമാധായ കുരു കർമാണ്യതന്ദ്രിതഃ .. 61 ..

ദേവാൻപിതൄന്മനുഷ്യാംശ്ച സന്തർപ്യ വിധിവത്സുത .

പുത്രമുത്പാദ്യ ധർമജ്ഞ സംയോജ്യ ച ഗൃഹാശ്രമേ .. 62 ..

ത്യക്ത്വാഗൃഹം വനം ഗത്വാ കർതാസി വ്രതമുത്തമമ് .

വാനപ്രസ്ഥാശ്രമം കൃത്വാ സംന്യാസം ച തതഃ പരമ് .. 63 ..

ഇന്ദ്രിയാണി മഹാഭാഗ മാദകാനി സുനിശ്ചിതമ് .

അദാരസ്യ ദുരന്താനി പഞ്ചൈവ മനസാ സഹ .. 64 ..

തസ്മാദ്ദാരാൻപ്രകുർവീത തജ്ജയായ മഹാമതേ .

വാർധകേ തപ ആതിഷ്ഠേദിതി ശാസ്ത്രോദിതം വചഃ .. 65 ..

വിശ്വാമിത്രോ മഹാഭാഗ തപഃ കൃത്വാതിദുശ്ചരമ് .

ത്രീണി വർഷസഹസ്രാണി നിരാഹാരോ ജിതേന്ദ്രിയഃ .. 66 ..

മോഹിതശ്ച മഹാതേജാ വനേ മേനകയാ സ്ഥിതഃ .

ശകുന്തലാ സമുത്പന്നാ പുത്രീ തദ്വീര്യജാ ശുഭാ .. 67 ..

ദൃഷ്ട്വാ ദാശസുതാം കാലീം പിതാ മമ പരാശരഃ .

കാമബാണാർദിതഃ കന്യാം താം ജഗ്രാഹോഡുപേ സ്ഥിതഃ .. 68 ..

ബ്രഹ്മാപി സ്വസുതാം ദൃഷ്ട്വാ പഞ്ചബാണപ്രപീഡിതഃ .

ധാവമാനശ്ച രുദ്രേണ മൂർച്ഛിതശ്ച നിവാരിതഃ .. 69 ..

തസ്മാത്ത്വമപി കല്യാണ കുരു മേ വചനം ഹിതമ് .

കുലജാം കന്യകാം വൃത്വാ വേദമാർഗം സമാശ്രയ .. 70 ..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം പ്രഥമസ്കന്ധേ വ്യാസേന ഗൃഹസ്ഥധർമവർണനം നാമ ചതുർദശോഽധ്യായഃ .. 14 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_01/അധ്യായഃ_14&oldid=75556"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്